

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/17/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114227251
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4114227251.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci o spôsobilosť na právne úkony T. I., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Y. XXX/X, zastúpená JUDr. Máriou Jakubíkovou, advokátkou so sídlom Nitra, Fr. Mojtu 43, na návrh navrhovateľa: J. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., A. V. XXXX/XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou TIMAR & partners, s.r.o., so sídlom Šaľa, Štúrova 42, IČO: 36 866 296, o ustanovenie opatrovníka v konaní o spôsobilosť na právne úkony, o odvolaní T. I. proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/23/2014-92 zo dňa 09.02.2016, za účasti Okresného prokurátora v Nitre, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **zrušuje** a vec **vracia** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením ustanovil v konaní o spôsobilosť na právne úkony osoby T. I. za opatrovníka T. I. N.. H. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., O. XXXX. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 187 ods. 1, § 29 ods. 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) s tým, že súdom ustanovená opatrovníčka nie je v príbuzenskom pomere vo vzťahu k T. I. a k navrhovateľovi, čím bude zabezpečené nestranné zastupovanie v konaní. Ustanovená opatrovníčka pozná T. I. celý život, je jej bývalou spolužiačkou. Súd nepovažoval za vhodné ustanovenie N. C., dcéry T. I., za opatrovníka v konaní dôvodiac tým, že je osobou, ktorá údajne mala mať majetkový prospech z vykonávania úkonov za T. I. a jej záujmy tak môžu byť v rozpore so záujmami osoby vyšetrovanej.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podala odvolanie T. I.. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a navrhla, aby jej súd ustanovil za opatrovníčku v konaní N. I.. Dôvodila tým, že nesúhlasí s ustanovením opatrovníčky N.. H. X. v konaní, pretože túto ani nepozná, nevidela ju niekoľko rokov. Syn zámerne uvádza nepravdivé skutočnosti o tom, že dcéra N. I. je z iného vzťahu a využíva ju na to, aby disponovala s jej majetkom. Navrhovateľ i dcéra N. majú jedného otca, o čom dokladá rodný list dcéry. Rovnako sa nezakladá na pravde tvrdenie, že ju zatvárali do pivnice bez jedla a vody alebo že ju akokoľvek nútili k predaju jej majetku. Jej dcéra sa o ňu denne stará. T.č. má zdravotné problémy, je onkologická pacientka a podrobuje sa ožarovaniu. Bez sústavnej opatery a starostlivosti dcéry N., by len veľmi ťažko existovala.

Navrhovateľ a ustanovená opatrovníčka sa nevyjadrili k odvolaniu.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj konanie ktoré mu predchádzalo postupom podľa § 212 ods. 2 OSP, § 214 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že je potrebné napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 OSP.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ako účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutie odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodnutí o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 187 ods. 1 OSP tomu, o ktorého spôsobilosti na právne úkony ide, ustanoví súd opatrovníka pre konanie.

Podľa § 29 ods. 6 veta prvá, druhá OSP za opatrovníka súd ustanoví osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom, prípadne inom prostredí, ktoré je účastníkovi blízke. Súd môže za opatrovníka ustanoviť aj obec.

Zásadne platí, že podľa § 29 OSP osobu opatrovníka súd vyberá z prostredia, ktoré je blízke účastníkovi konania, ktorému sa má opatrovník ustanoviť. Pôjde najmä o osobu pochádzajúcu z rodinného, pracovného, kultúrneho, prípadne z iného prostredia, ktoré je účastníkovi blízke. Ak osoba, ktorá sa má ustanoviť za opatrovníka, s tým nesúhlasí, nemožno ju ustanoviť za opatrovníka. Za opatrovníka možno ustanoviť aj obec. Súd spravidla využije túto možnosť vtedy, ak sa nenašla vhodná osoba z prostredia blízkeho účastníkovi konania.

Z obsahu spisu v danej právnej veci vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 17.09.2014 domáhal, aby súd obmedzil (pozbavil) (v závislosti od rozhodnutia znalca) T. I. spôsobilosti na právne úkony a ustanovil navrhovateľa za opatrovníka T. I., ktorý bude oprávnený T. I. zastupovať. Svoj návrh odôvodnil tým, že je synom T. I.. Rozsudkom Okresného súdu v Nitre č.k. 11Nc/803/73-8 zo dňa 22.10.1973 (vo veku jeden rok) bol zverený do osobnej starostlivosti starej matke z dôvodu duševnej zaostalosti svojej matky a po smrti starej matky bol vychovávaný strýkom, bratom matky navrhovateľa, s ktorým žil v domovej nehnuteľnosti súp. č. 1537 zapísanej na LV č.

XXXX, v kat. úz. T., ktorú zdedila jeho matka spolu so svojou sestrou titulom osvedčenia o dedičstve zo dňa 29.11.2006 sp. zn. 28D/417/2006, Dnot 157/2006. Celý život bol od matky izolovaný. Jeho matka mala z iného vzťahu dcéru N. C., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, ktorá by mala vykonávať starostlivosť o matku, avšak táto starostlivosť využíva na to, aby mohla disponovať s majetkom matky. N. C. predala byt vo vlastníctve jeho matky a peňažné prostriedky neboli použité v prospech matky navrhovateľa. Zistil, že s majetkom matky je disponované opätovne a to s rodinným domom, ktorý jeho matka zdedila po navrhovateľovom strýkovi.

Navrhovateľka sa vyjadrila k podanému návrhu. Navrhla návrh ako nedôvodný zamietnuť. Uviedla, že navrhovateľ, jej syn podal návrh účelovo, kvôli konaniu, ktoré je vedené na súde prvého stupňa pod sp. zn. 9C/189/2014 o vypratanie nehnuteľnosti, ktorý návrh podala navrhovateľka spoločne so sestrou ako podielové spoluvlastníčky nehnuteľnosti každá v 1/2-ici, keďže navrhovateľ sa spolu so svojou rodinou odmietol dobrovoľne z predmetnej nehnuteľnosti v T. vysťahovať. Navyiac im vyrobili nedoplatok na úhradách za energie, za čo mali exekúciu. Ona sa cíti dobre, vie sa o seba postarať, navyiac býva s dcérou N., ktorá jej vo všetkom pomáha. Má síce zdravotné problémy ako starší človek, ale dcéra s ňou chodí po lekárskech vyšetreniach. Navrhovateľ zavádza súd, nehovorí pravdu. Sú to lži, ktoré si vymyslel navrhovateľ, aby ju súd pozbavil svojprávosti, aby navrhovateľa ustanovil za jej opatrovníka a následne aby si navrhovateľ mohol prepísať dom v T. do svojho vlastníctva. Synovi ide len o to, aby ona na neho prepísala dom, o vypratanie ktorého sa súdia. Nejde mu o jej dobro, ale o zabezpečenie si strechy nad hlavou.

Navrhovateľka dňa 15.12.2015 predložila súdu písomný súhlas svojej dcéry N. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Y. XXX/X zo dňa 14.12.2015, o tom, že súhlasí, aby ju súd ustanovil za opatrovníčku T. I., v konaní vedenom na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 11Ps/23/2014 o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Navrhovateľ písomným podaním zo dňa 21.12.2015 navrhol, aby súd ustanovil v konaní za opatrovníčku T. I. N.. H. X., bytom T., O. XXXX, ako nestrannú osobu, ktorá nie je v príbuzenskom pomere s navrhovateľom, ani s T. I., resp. s jej dcérou alebo sestrou tak, aby bolo v konaní zabezpečené nestranné zastupovanie T. I. ako osoby, ktorá má byť pozbavená spôsobilosti na právne úkony.

Navrhovateľ zároveň predložil súdu písomné prehlásenie N.. H. X., bytom T., O. XXXX zo dňa 17.12.2015 v ktorom táto prehlásila, že súhlasí s ustanovením jej osoby za procesného opatrovníka v konaní pre T. I..

Odvolačný súd v danej právnej veci dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je preskúmateľné, keď absentuje dostatok dôvodov (skutkových a právnych) odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 157 ods. 2 OSP).

S poukazom na túto nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom, preto odvolací súd musel napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolačný súd videl absenciu dostatku dôvodov odôvodnenia napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa v tom, že z neho nevyplývajú dostatočné skutkové a právne závery v tom smere, na základe akého vykonaného dokazovania a na základe akých skutkových zistení dospel k záveru, že boli preukázané zákonné podmienky podľa ustanovenia § 29 ods. 6 prvá veta OSP pre ustanovenie opatrovníka v konaní o spôsobilosť na právne úkony T. I. v osobe N.. H. X., bytom T., O. XXXX, obyvateľky obce T.. V konaní nie je sporné, že N.. H. X. dala svoj písomný súhlas súdu k ustanoveniu za opatrovníka T. I. v konaní o spôsobilosť na právne úkony, avšak v konaní nebola preukázaná tá rozhodujúca skutočnosť, že práve v jej osobe sa jedná o osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom, prípadne inom prostredí, ktoré je T. I. blízke, keďže N.. H. X. sa nevyjadřila v čestnom prehlásení tak, že sa práve v jej osobe jedná o osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom, prípadne inom prostredí, ktoré je T. I. blízke, keď túto skutočnosť síce navrhovateľ v konaní tvrdil, avšak toto jeho tvrdenie nebolo v konaní preukazované a doposiaľ ani preukázané.

Súd prvého stupňa v ďalšom konaní v danej právnej veci tiež zvaží, či za daných okolností je vhodné za opatrovníka podľa § 29 ods. 6 OSP T. I. ustanoviť blízkeho príbuzného v osobe N. I., či táto môže mať osobný záujem na rozhodnutí vo veci. Súd prvého stupňa s poukazom na obsah spisu posúdi, či je dané nebezpečenstvo kolízie záujmov medzi N. I. a T. I., ktorá skutočnosť by mohla ovplyvniť priebeh konania a ohroziť jeho nestrannosť. N. I. síce nepodala návrh na začatie konania, avšak žije v spoločnej domácnosti s T. I. a podľa tvrdenia navrhovateľa svoju starostlivosť o T. I. využíva na disponovanie s majetkom T. I., pričom podľa jeho tvrdenia peňažné prostriedky takto získané nemali byť použité v prospech T. I..

Pokiaľ súd prvého stupňa v ďalšom konaní dospeje k záveru, že nie je možné T. I. ustanoviť za opatrovníka v konaní osobu, ktorá by pochádzala z rodinného, pracovného, kultúrneho, prípadne z iného prostredia, ktoré je T. I. blízke, pretože takáto vhodná osoba sa nenašla, súd prvého stupňa zvaží dôvodnosť postupu podľa ustanovenia § 29 ods. 6 druhá veta OSP a ustanoví za opatrovníka v konaní obec.

Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa v ďalšom konaní v súlade s vyššie uvedeným vo veci opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby bolo v súlade s ustanovením § 169 ods. 1, § 167 ods. 2 OSP, teda uvedie k akým skutkovým zisteniam dospel a na základe vykonania akých dôkazov, uvedie ako vec právne posúdil, aj s odvolaním sa na príslušné zákonné ustanovenia OSP.

Odvolačný súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.